

KORTREIST KVALITET

En studie av hvordan Asker kommune anvender en forbruksbasert tilnærming (indirekte utslipp) til klimaomstilling. Hvordan kan kommunen fungere som katalysator for endring?

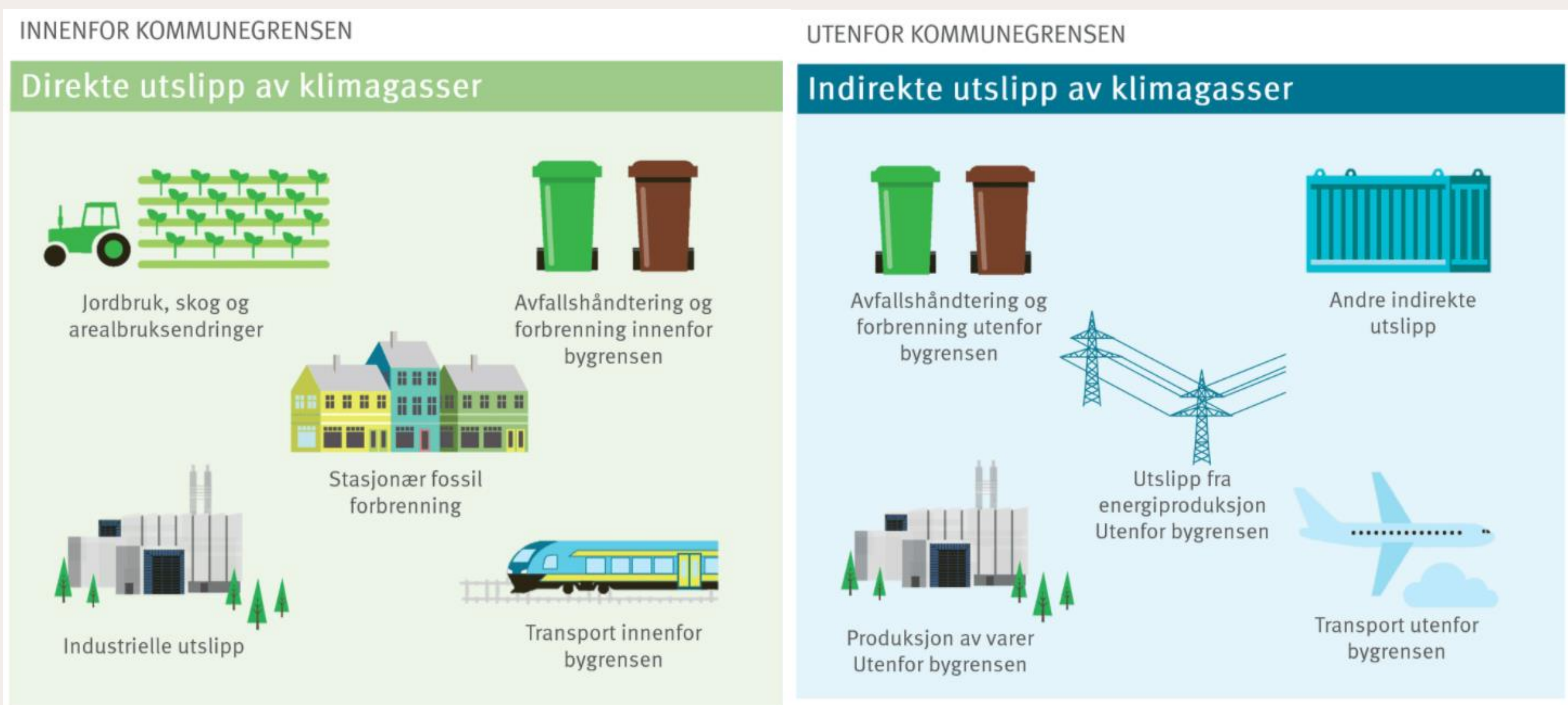
Kjersti Sollund Hegsbro

Universitetet i Bergen

Kjersti.hegsbro@uib.no

Veiledere: Tarje Wanvik og Håvard Haarstad

1. FORBRUKSBASERT TILNÆRMING

Figur 1: Direkte versus indirekte klimagassutslipp (Aaserud, 2019)

Kommunale klimatiltak har tradisjonelt sett vært rettet mot de direkte utslippene som skjer innenfor kommunens grenser - et geografisk perspektiv. Flere hevder derimot at en forbruksbasert tilnærming til klimaomstilling er vesentlig for **omstilling til lavutslippssamfunnet** (Aall og Hille, 2010; Wang mfl., 2018). Dette innebærer å inkludere de indirekte utslippene knyttet til kommunens forbruk av varer og tjenester (klimafotavtrykket). Argumentene for en slik tilnærming omhandler blant annet vestlige lands enorme forbruk og historiske ansvar, forskyving av ansvar og risiko, karbonlekkasje m.m.

Asker kommune har inkludert indirekte utslipp i sitt klimaarbeid, både knyttet til kommunens virksomheter og fra Askersamfunnet som helhet. Eksempler på prioriterte temaområder: ombruk, matsvinn og klimavennlige anskaffelser.

2. PROBLEMSTILLING

Formålet med studien er å se nærmere på spillet mellom den verdimessige, politiske og praktiske sfære (O'Brien og Sygna, 2013)

- *Hvilke diskurser eksisterer blant de lokale aktørene knyttet til reduksjon av indirekte utslipp, og hvilke implikasjoner har diskursene for utforming og gjennomføring av tiltak?*

FORELØPIGE FUNN

ØKONOMISK VEKST?

«Fordi det er sånn jeg ser for meg at fremtiden blir. At man går mer tilbake til **de verdiene man hadde før**. Man må ta vare på hverandre, ha tid til hverandre. Bruke mer tid på opplevelser enn på å tjene mest mulig penger.»

«Det vil jo selvfølgelig **få konsekvenser for økonomien** da, ved lavere forbruk, og det er jo det som gjør dette her litt sånn vanskelig, hver gang man kommer inn i en nasjonaløkonomisk krise så får man jo beskjed om å dra ut å handle [...]»

KOMMUNEN SOM FASILITATOR?

«Jeg tror vi kan **legge til rette for møteplasser**, at kommunen fungerer som en fasilitator, men at det ikke er vi som skal arrangere alt. [...] Jeg håper at vi kan gjøre folk engasjerte, og at de får ideer, om hvordan man kan redusere indirekte utslipp [...] Å få folk til å snakke sammen.»

INDIVIDUALISERING AV ANSVARET?

«Jeg tenker det handler om **en bevissthet for hver og en av oss**, i forhold til eget forbruk og eget klimafotavtrykk. Så vi har alle et personlig ansvar, men igjen da kan vi jo vi (red. kommunen) gjennom å dokumentere og synliggjøre at det faktisk betyr noe, bidra til holdningsendringer, endret atferd, vaner»

NUDGING ENESTE REELLE ALTERNATIV?

«[...] altså vi nærmer oss nok en **kommuniststat** hvis de (red. kommunen) kommer med liksom inngripende pålegg da ovenfor innbygger.»

«Lokale myndigheter mener jeg bør ha en mer.. en rolle som skal være mer sånn **i samarbeid med innbyggere og næringsliv**. Å prøve å få alle til å samarbeide sammen, heller enn å være den der ovenfra og ned rollen som skal regulere ting.»

«Det er kanskje mer det at man fremmer kortreiste opplevelser, heller enn å si ikke fly. **Å fremme mat som er mer klimavennlig**, heller enn å si ikke spis rødt kjøtt»

Sitater fra intervjuer med byråkrater og politikere i kommunen

REFERANSER

Aall, C., og Hille, J. (2010) Consumption - a missing dimension in climate policy, i Bhaskar, R., Frank, C., Høyer, K.G., Naess, P., Parker, J. (red) *Interdisciplinarity and Climate Change. Transforming Knowledge and Practice for Our Global Future*. London: Routledge: s. 85-100

O'Brien, K. og Sygna, L. (2013) Responding to climate change: The three spheres of transformation. *Proceedings of Transformation in a Changing Climate*, 19-21.juni 2013, Oslo, Universitetet i Oslo, s.16-23

Wang, L., Westskog, H., Selvig, E., Amundsen, H. og Mygland, R. (2018) *Kortreist kvalitet. Hva betyr omstilling til et lavutslippssamfunn for kommunesektoren?* Revidert utgave. Oslo: insam as i samarbeid med Cicero, Civitas og KS.

Senter for klima og energiomstilling

UNIVERSITY OF BERGEN

